

GOSTILNIČARSKI LIST

Državna licejska knjižnica

v Ljubljani

Strokovno glasilo „Zveze gostilničarskih zadrug za slovensko Štajersko, Prekmurje in Mežiško dolino v Celju“. Uredništvo in upravništvo se nahaja na Ljubljanski cesti hotel „Pri kroni“. Naročnina za nečlane letno 30 Din, člani gostilničarske „Zveze“ dobivajo list brezplačno.

5. številka

V Celju, dne 20. maja 1925.

Leto III.

„Akcija za pocenjenje“.

V zadnjem času so nekateri posebno vneti srezki poglavarji vzeli zopet v roke prosluli zakon o pobijanju draginje življenskih potrebščin in brezvestne špekulacije in izdali enerģične ukaze obrtnim zadrugam, trgovskim gremijem, občinskim uradom, žandarmerijskim postajam, policijskim oddelkom itd. s pozivom k znižanju cen. Večinoma se ti fermani tičejo mesnih cen. Vse druge pa nadkriljuje brez dvoma razglas srezkega poglavarja ptujskega z dne 27. aprila 1925 št. 4634/3, izdan pod napisom »akcija za pocenjenje« vsem obrtnim zadrugam in trgovskim gremijem. Bilo bi škoda, če bi za ta dokument brige obrtnih oblasti za prosep obrtništva vedel samo ptujski srez, in zaradi tega objavljamo urbi et orbi razglas s celim besedilom, kakor sledi:

»Vkljub znatnemu zboljšanju valute ter precejšnemu padanju cen poljskih pridelkov ter raznih surovin večina obrtnikov, zlasti rokodelcev, še ni primerno znižala cene svojih izdelkov ter zahteva za svoje obrtno delo še večina isto plačo kakor poprej pri slabi valuti in razmeroma mnogo večji uraginski zivezi in raznih surovin.

Vsled tega se obrtne zadruge in trgovski gremiji po nalogu velikega župana mariborske oblasti z dne 10. aprila 1925 U. br. 761/3 z ozirom na mnoge pritožbe zlasti nižjih slojev pozivajo, da svoje člane takoj opozorijo, da cene svojih izdelkov in plačo za svoje obrtno delo sedanjim razmeram primerno znižajo, sicer se bode proti obrtnikom, ki zahtevajo pretirane cene in plače, sodno-kazensko postopalo v smislu zakona o pobijanju draginje življenskih potrebščin in brezvestne špekulacije z dne 30. 12. 1921 Ur. l. št. 5/6, pri čemur se posebno opozarja, da je za pretirano ceno obrtne dela predvidena kazen do treh mesecev zopora in v denarju do 10.000 dinarjev. Razen tega se v ponovnem slučaju prestopka zamore odvzeti obrtni list.

Z ozirom na cenike, katere so dofočile nekatere zadruge za svoje članerokodelce za njih izdelke ozir. rokodelsko delo, se opozarja, da je glasom čl. 9. citiranega zakona vsako dogovarjanje med producenti ali posredovalci, da bi se cene blagu zvišale, prepovedano ter kaznjivo z zaporom do 6 mesecev in v denarju do 50.000 Din. Take cenike imajo torej vsi obrtniki takoj iz svojih obrtnih lokalov odstraniti, sicer se bode proti funkcionarjem zadruga, ki je take cenike povzročila, ter proti obrtnikom, ki se jih poslužujejo, postopalo v smislu citiranih določil.

Če pa kaka obrtna zadruga sklene v smislu § 51 o. r. maksimalne cene, ki jih smejo obrtniki od občinstva zahtevati, pa morajo biti taki ceniki, preden so napram občinstvu veljavni, predhodno potrjeni od političnega deželnega oblastva, t. j. velikega župana, kakor je to predvideno v § 51. o. r.

Z ozirom na to naročam, da mi gg. načelniki zadrug ozir. gremijev tekom osmih dni ev. sklenjene cenike ter zapisnike dopošljejo na vpogled s primerno utemeljitvijo.

Ko smo ta razglas prečitali, smo se prišli za glavo. Ali je mogoče, da kaj takega izda državni uradnik, to raj član tistega stanu, ki vendar, ka-

kor pišejo in čisto pravilno zatrjujejo, sam s težavo prenaša trajno neugodno draginjske razmere, da je okrožnico izdal šef oblasti, ki mora bolj kakor mi obrtniki poznati vzroke draginje in križevc pot, katero hodi obrtništvo po 4½ leta vojne brezposelnosti že sedmo leto baš zaradi te draginje? Poznamo velikega župana mariborske oblasti kot moža, ki ima mnogo smisla za gospodarski napredek naroda, in si ne moremo misliti, da bi bil naročil tako nastopanje policijskih oblasti proti obrtništvu. Ne dvomimo prav nič, da je citirana okrožnica ravno tako plod prevelike gorečnosti in pomanjkljivega prevdarka poedinega srezkega šefa, kakor poziv tistega nje-govega sovrstnika, ki je pustil pri cerkvah razbobnati poziv na prebivalstvo, naj ovadi državnemu pravdnikstvu vsakega mesarja, ki bi za meso zahteval višje cene, nego jih je določila srezka oblast.

Valuta se je zboljšala! Imate prav, gospod srezki poglavar. Se je že večkrat zboljšala. Kje pa imamo danes že garancijo, da se ne bo zopet poslabšala? Upamo vsekakor, da se bo držala in se z ozirom na sedajne precej zboljšane politične in gospodarske prilike še pofagoma dvigala. Toda obrtnik in trgovec se vendar ne more ravnati po valuti, marveč po cenah, ki jih plačuje poljedelcem, domačim industrijam in inozemskim tvrdkam za nabavljene surovine in izdelke. Dokazite, da se je v tem oziru spremenilo na bolje.

»Precejšno padanje cen poljskih pridelkov ter raznih surovin« je zapisano na papir za tiste ljudi, ki današnjih tržnih cen ne poznajo. Mi jih poznamo, ker jih moramo plačevati. Poglejmo samo tržna poročila iz Slovenije, predvsem iz mariborskega trga: živina do 11 Din, kokoš do 50 Din, slanina do 26 Din, svinjetina do 30 dinarjev, kozliček do 100 Din, mleko do 4 Din, jajce 1.50 Din, krompir 2 Din, sladkor 18 Din, seno do 65 Din itd. Pa žito, moka, vino, kovina. Nikjer ne najdemo znižanih cen za domače produkte. Če cene za poljedelske produkte kdaj padejo, je to čisto gotovo samo trenuten dogodek, kateremu pa takoj sledi reakcija. In inozemstvo? Najbolj je obrtništvo vezano na Avstrijo in znano je, da so baš v Avstriji cene za blago, ki ga naše obrtništvo rabi, v drugi polovici lanskega in začetkom tekočega leta porasle do neznosnosti.

Pa niso, merodajne samo cene poljskih pridelkov in surovin. Obrtniki imajo tudi druge rezijske. Delavske mezde se niso še nikjer znižale in moramo biti zadovoljni, da se vsaj v zadnjem času znatno niso zviševale več. Prispevki za delavsko zavarovanje so se v jeseni zvišali za zborniško doklado in vse kaže, da se bodo s 1. julijem t. l. že zopet občutno zvišali z uvedbo delavskega starostnega zavarovanja. Takse so se dvignile koncem leta 1923. na neznosno stopnjo. S 1. junijem se zelo dvignejo pošne pristojbine in to baš za take pošiljke, da bodo prizadeti najbolj obrtniki in trgovci. Nad vse drugo pa davki. Proračun državnih potrebščin se stalno zvišuje in ni prav nobenega upanja, da bi v bližnji bodočnosti to bilo drugače. Povprečna mesečna proračunska kvota je znašala:

leta 1920.: Din 291,778.992.35 ali na osebo Din 22.—;

leta 1921.: Din 390,758.878.57 ali na osebo Din 30.—;

leta 1922.: Din 457,485.646.22 ali na osebo Din 35.—;

leta 1923.: Din 701,584.208.63 ali na osebo Din 54.—;

leta 1924.: Din 886,576.494.75 ali na osebo Din 68.—;

leta 1925.: Din 1.260,225.862.20 ali na osebo Din 97.—.

Ogromno večino državnega proračuna krije trgovstvo in obrtništvo, kateremu se kakor pri nobenem drugem sloju eni in isti dohodki večkratno obdavčeni (n. pr. z dohodarino, pridobnino, poštovnim in invalidskim davkom) brez ozira na avtonomne doklade, katere tudi zadenejo poljedelca le z malim odstotkom.

Med tem pa, ko država od mesca do mesca svoje zahteve napram nam zvišuje, obrtništvo zaradi tega ni šlo s cenami kvišku. Pa mar res mislite, da je pravično, če državna uprava hoče med tem, ko nam nalaga vedno večja bremena in naravnost izziva večjo draginjo, nas na podlagi draginjskega zakona prisiliti, da znižamo cene svojih izdelkov samo zaradi tega, ker sladkor trenutno ni po Din 25.—, ampak po Din 18.—?

Obrtništvo ni sledilo in tudi danes ne reagira na momentano zvišanje tržnih cen, kakršno nastopa od časa do časa čisto nepričakovano in brez povoda posebno v poljedelskih pridelkih. Ni sledilo že zaradi tega, ker mu manjka tista gibčnost in kalkulacijska zmogljivost, kot jo ima n. pr. trgovec, ki se mnogo hitreje in lažje prilagodi nenadnim izpremembam. Vsled tega je ravno obrtništvo trpelo največjo škodo in ga ni stanu, po katerem bi bile perturbacije na svetovnem trgu tako težko udarjale kakor po obrtništvu. Tega le tisti ni videl, ki je slep za vse, kar se nahaja izven prostorov srezke pisarne. Drugače ne bi bilo mogoče, da se pri današnjih razmerah spravi ugledno oblastvo ravno in predvsem na obrtništvo in grozi z zapornimi in denarnimi kaznimi onemu stanu, med katerim je največ siromaštva, največ trpljenja, največ konkurence, pa nobenih verižnikov in nobenih milijonarjev. Baš od tega obrtništva v prvi vrsti se sedaj, ko so se tu in tam prikazale zares za malenkost znižane cene — ali za trenutek ali trajno, hodemo videli že v par mescih — zahteva, da sledi takoj vsaki spremembi. Lahko rečeno, a ob znani konzervativnosti, ki je vsidrana v obrtništvo, vrlo težko storjeno.

Pa grožnja z zakonom o pobijanju draginje in brezvestne špekulacije! Nikdar ga merodajni činitelji niso razumeli. Nikjer ni v zadnjih letih draginja tako narasla kakor tam, kjer edino se je ta zakon uporabljaj, to je v Sloveniji. Kako pa tudi ne. Saj so trdote zakona najmanj v 90% vseh kaznovanih slučajev zadele te tiste, katerim zakon ni bil namenjen, in za pregreške, ki po splošnih pojmihi niso pregreški. Takrat, ko je po Sloveniji mrgolelo domačih in tujih verižnikov, so državna pravdnikstva tirala v zapore in v plačila solidne domače obrtnike in trgovce zaradi tega, če na kakem izloženem predmetu ni bila označena prodajna cena. Treba je samo pogledati v Uradni list iz let 1922. in 1923. Da bi bile kaznovane osebe, ki so res povzročale draginjo, tega nismo čitali. Namesto brezvestnih špekulantov, ka-

terih zakon ni dosegel, je moralo mnogo policijsko in sodno neomadeževanih obrtnikov v zapore. Danes pa, ko verižništva ni — ne po zaslugi zakona, ampak zbog splošnega pomanjkanja denarja — in ko se cene potom konkurence sameobsebi lepo regulirajo, prihajate zopet z zakonom o pobijanju draginje. Vkljub popolnemu fijasaku, ki ga je dočakal ta zakon kakor nobeden drugi. Ako bi s tem zakonom še danes in na tak način operiral tujerodni element v namenu oškodovati ali ubiti naše narodno gospodarstvo, bi to bilo razumljivo; ker pa to delajo domačini, si moramo misliti nekaj drugega. Če bodo taki razglasi imeli kak uspeh, bo ta uspeh obstojal zopet v solidarnem zvišanju cen. En uspeh pa čisto gotovo dosežejo s tem, da v občinstvu vzbujajo nezaupanje proti onim stanovom, kojih delavnost je največjega pomena za gospodarski napredek naše pokrajine in kojih dober razvoj otvarja najbogatejše vire državnih dohodkov.

Nekatere obrtne zadruge so izdelale članom cenike svojih izdelkov. Ti ceniki so menda neposredni povod za objavo ptujske »akcije za pocenjenje«. Cenike so obrtne zadruge izdajale, odkar obstojajo strokovne organizacije, pa se zaradi njih ni nobena oblast razburjala. Za nekatere stroke, kakor n. pr. za gostilničarsko in krčmarsko, so ceniki celo v obrtnem redu izrecno zapovedani. Enotni ceniki so za obrtništvo potrebni, ker si povprečni, neizšolani obrtnik pravih cen sploh ne more sam sestavljati, potrebni pa tudi zaradi tega, da se prepreči prevelika anarhija v posameznih strokah, katera bi bila glede cen neizogibna, ako ne bi posamezni pripadniki stroke dobivali enotnih navodil od skupne organizacije.

Zadruge izvršujejo s tem, da dostavljajo članom na podlagi od najboljših strokovnjakov in večinoma tudi s sodelovanjem aprovizacijskih odborov in drugih oblastvenih organov sestavljene kalkulacije izdane cenike, zelo hvalevredno delo z namenom, da na eni strani obvarujejo obrtnike pred oškodovanjem, na drugi strani pa zaščitujejo pretiravanje v cenah. Saj ravno draginjski zakon tudi zahteva, da morajo biti označene cene posameznih predmetov sumarno ali podrobno. Ti ceniki služijo seveda samo strankam, ki iz njih razvidijo najvišje cene. Konkurenca pa sama ob sebi povzroča, da poedini obrtniki oddajajo posamezne predmete tudi za nižje kakor v ceniku razvidne cene, kar sicer ni kolegijalno in ne honetno, pa se tudi ne more preprečiti, ker po zakonu ni prepovedano. Pa pride državna oblast, katera v cenikih vidi »dogovarjanje, da bi se cene blagu zvišale«. Še več! Ista oblast hoče postopati po čl. 9 draginjskega zakona ne le »proti obrtnikom, ki se cenikov poslužujejo, marveč tudi proti funkcionarjem zadruga, ki je take cenike povzročila.« Z drugimi besedami: Kdor se bo poslužoval cenikov, ki so predpisani v § 52 o. r. in čl. 6 draginjskega zakona, ta naj bo kaznovan po čl. 9 zakona o pobijanju draginje in brezvestne špekulacije, tisti pa, ki imajo izredno čast biti načelniki, ali odborniki obrtnih zadrug, katere sklenejo enotne cene na svojih zadržnih zborih, naj za to dobijo tudi 6 mesecev zopora in pa 50.000 dinarjev denarne kazni!

Ali je vse to resno mišljeno tako, kakor je zapisano? Teško je na to vprašanje odgovoriti pritrilno in smo mnenja, da gre velik del razglasa na račun pomanjkljive obrtniške izobrazbe. Če je pa temu tako, moramo tako postopanje prav odločno zavrniti.

Če iščete dogovore med producenti, potem jih ne iščite v nedolžnih obrtniških cenikih, ampak tam, kjer je krivda tako očitna kakor v pivovarnarskem sporazumu. Saj ne more biti oblastim neznano, o čemur se je že pred meseci mnogo pisalo, da so neslovenske pivovarne v Sloveniji sklenile dogovor, po katerem so si teritorij razonirale in zaradi nemožnosti uvoza češkega ali beograjskega piva na ta način gostilničarjem predpisale, katero in kako pivo smejo točiti, obenem pa ceno pivu znatno zvišale. Pregrešek po čl. 9. draginjskega zakona je na dlani. Katera oblast pa je do danes nastopila proti pivovarnam? Ali proti kapitalistom manjka energije, kakršna se zadnje mesce v tako veliki meri kaže proti malemu obrtniku?

Na posledicah vojne ni trpel in ne trpi noben stan toliko kakor obrtniški. Z malimi izjemami si je moral na novo postaviti delavnice in si na novo poiskati krog odjemalcev, boriti se proti uvozu inozemskih izdelkov in proti domačemu šušmarstvu, plačevati ogromne nabavne cene osobito za poljedelske pridelke, pri tem pa nositi večino davčnih bremen in gledati, kako se od države podpira le kmetijstvo v kljub temu, da slednje poljubno, nekaznovano naviha cene svojim izdelkom. Vendar obrtništvo ni klonilo, z občudovanjem vredno potrpežljivostjo prenaša vse težkoče življenja in pri raznih prilikah manifestira svoj patriotizem in ljubezen do jugoslovanstva kakor redkokdaj drugi stanovi. Za poštenost obrtništva je gotovo značilno, da so obrtniki, katerim se je izplačalo 6%-no posojilo Narodne banke v malenkostnem znesku po 5.000 dinarjev, z ozirom na ugodno obrestno mero takoj začeli popuščati v cenah svojih izdelkov. Ta stan ni zaslužil, da se ga zasleduje z draginjskim zakonom in se mu grozi z najhujšimi kaznimi, če ne bo skakal s svojimi cenami gor in dol tako, kakor se slučajno zljubi kakemu poljedelcu.

Svaka sila do vremena! Prenehajte sramotiti obrtništvo med občinstvom in narod navajati k zasledovanju rokodelcev. Zagotavljam, da bodo take »akcije za pocenjenje« rodile dober sad, toda za nas, ker nas bodo prisilile k složnosti v naših organizacijah in k samoobrambi, ko vidimo, da v obrtnih oblastvih nimamo zaščite.

K podražanju piva.

(Poroča tovariš iz dežele.)

Mesca februarja je bilo objavljeno, da so pivovarne v Sloveniji sklenile »kartel«. Obenem so pivovarne zvišale s 23. februarjem cene piva za 80 Din pri 1 hl.

Dragi tovariši, kaj poročete k temu, ker se morate v svojih lokalih zagovarjati pred konzumenti v korist pivovarniškega kartela? Gostilničarski stan že itak danes stoji v propadanju vsled neopravičeno visokih točitnih taks, davkov itd., poleg tega pa naj bi imel še nalogo, konzumente v tem primeru miriti, zlasti ubogo delavstvo, ki se trudi od zore do mraka po rudnikih, šumah, steklarnah, po solncu in po dežju in bi si po frudapolnem delu rado privoščilo čašo piva. Tega seveda »kartel« ne upošteva, ampak gledajo gospodje samo na svoje žepce, delavcem plače znižujejo, cene piva pa povišujejo, tako da si delavec v resnici ne more privoščiti čaše piva. »Kartel« opravičuje povišanje s tem, da je moral delavcem povišati dnevnice, kar pa je, kakor že gori omenjeno, neresnica.

Tako povišanje se je po vojni že večkrat izvršilo, pa se nismo protivili, ker je kmet prodajal svoje pridelke vedno dražje, zlasti pa hmelj in ječmen, in je povišanje forej bilo utemeljeno. Danes pa je stvar drugačna. Po zaslugi hmeljskih židov in inozemskih

delničarjev naših pivovaren trpi zlasti v tem primeru producent hmelja občutno škodo, ker ne more svojih hmeljskih pridelkov prodati niti po tisti ceni, kakor jih je prodajal pred podražanjem piva.

Spominjam se časov, ko je Kosslerjeva pivovarna v Ljubljani še bojkotirala slovenske konzumente in gostilničarje, kar nas sicer takrat ni prav nič bolelo. Ta pivovarna je podpirala nemško vojaštvo, zlasti ob času smrti slovenskih mučenikov Adamiča in Lundra, ko je napajala bivši vojaški pešpolk štev. 27 v Ljubljani in vojaštvo naposled pridobila v svojo oblast tako, da so v korist pivovarne streljali na imenovana nedolžna, a zavedna Slovenci o priliki snemanja reklamnih tablic tvrdke Kossler, koje naslednica je sadajna ljubljanska pivovarna »Union«.

V Sloveniji smo imeči dobro uspevajoče domače pivovarne, mengeško, vrhniško in laško-žalsko. Vsled pritiska pivovarne »Union« ste prvi dve uničeni, a pridobila je tudi laško, tako da ima končno v rokah vse, tudi »kartel«, svoj nemoten rajon, gostilničarje in možnost poljubnega določanja cen. Na ta način misli vse gostilničarje spraviti v eno malho. Pri tem je celo vlada šla »kartelu« na pomoč in pripomogla k povišanju cen, ki ga gostilničarji odločno odklanjamo in upamo vkljub nenaklonjenosti mero-dajnih oblastí svoj namen doseči z vztrajnim in solidarnim delom.

Vemo iz zanesljivega vira, da bi nam zamogle beograjske pivovarne dobavljati vsako množino piva v Sloveniji in to boljšega in cenejšega kakor ga nam dajejo kartelirane pivovarne; »kartel« nam je sicer za enkrat to akcijo otežkočil na ta način, da si je pridobil vse podzaloge in ledenice, pa tudi te težkoče se bodo dale odstraniti.

Vem pa še za drugo pot, po kateri se lahko rešimo takih »kartelov«. V Sloveniji imamo nad 10.000 gostilničarjev, točilcev in taksiranih trgovcev. Treba je le nekoliko čuta solidarnosti, pa zložimo v kratkem 5000 delnic po 1000 Din, kar bi znašalo 5.000.000 dinarjev ne glede na povečano kredit-zmožnost, ki bi si jo pridobili s tako združitvijo. S temi sredstvi si ustanovimo lastno, pa pristno domačo pivovarno, katera bi delovala po naši zahtevi in po željah konzumentov. Taka organizacija bi bila nujno potrebna, da se prepreči nadaljno izkoriščanje, in sem uverjen, da bo vsak tovariš tako delo pozdravil in se po možnosti organizacije postužil v zaščito lastnih interesov, ako noče še nadalje hlapčevati tujim »kartelom«. Po zaslugi pivovarnarskega »kartela« smo gostilničarji danes prišli pod nekako kuratelo, katere se moramo rešiti v najkrajšem času.

O tem vprašanju bodem še pisal; želim pa, da se oglašijo tudi drugi.

Zadružna poročila.

V smislu sklepa izvanredne seje Zveze gostil. zadrug v Celju z dne 26. marca t. l. pozivljamo vse zadruge, katerim so se svoječasno poslale tozadevne tiskovine »Izjava«, da iste po svojih članih izpolnijo in čimprej semkaj predložijo. Načelstva zadrug naj predočijo svojim članom posebno važnost započetege koraka in sicer, da bodo vsi brez izjeme **solidarno nastopili v boj** za svoje gostilničarske pravice, ker le tedaj nam bo započeta akcija prinesla gotovega uspeha.

Načelstvo Zveze.

Zadruga gostilničarjev v Slov. Bistrici pozivlja vse svoje cenj. člane, da vsled sklepa občnega zbora zadrug z dne 16. marca 1925 čimprej poravnajo letno članarino v znesku 25 dinarjev pri zadržnem načelstvu. V nasprotnem slučaju bi bila zadruga primorana zadržne prispevke iztirjati upravnim potom po srezkem poglavarstvu.

Načelstvo.

Kupujte srečke za Razlagov spomenik!

Razno.

ŽIGOSANJE STEKLENIC. Po naredbi ministra za trgovino in industrijo od 19. V. 1924 (Ur. list št. 54 od 18. VI. 1924) se morajo vse steklenice in posode, v katerih se toči v gostilnah, pivnicah, kavarnah in drugih javnih lokalih vino, pivo ali druga alkoholna pijača, opremiti z znakom prostornine. Čl. 17 citirane naredbe pravi, da se steklenice in posode, ki so izdelane po predpisih bivših oblasti na ozemlju kraljevine, sprejemajo v pregled in žigosanje še leto dni potem, ko stopi na redba v veljavo. Naredba se je razglasila v Službenih Novinah dne 3. junija 1924 in je s tem dnem stopila tudi v veljavo. *Vsled tega poteče rok za prijavo ni žigosanje vinske in pivske steklene posode dne 3. junija 1925, na kar izrecno opozarjamo.*

ODPRAVA NAPITNINE. V Zagrebu se je med gostilničarji in kavarnarji na eni ter natakarji na drugi strani dosegel sporazum, po katerem se je 10. t. m. odpravila napitnina. Gostu se k računu pribije 12 odstotkov, katere si potem natakarji delijo. Natakarji dobivajo po 1000 Din mesečne plače in 2% kosmatih dohodkov. Pravijo, da so tako gostilničarji kakor tudi natakarji prav zadovoljni s to novo uredbo. To prav radi verjame-mo; če bodo tudi gostje zadovoljni s tako visokim pribitkom.

PRISTOJBINA ZA AVSTRIJSKA VIZA. Od 5. maja naprej znaša pristojbina za vizum na potni list jugoslovankega državljana v Avstrijo: za enkratno potovanje 72 Din, za večkratno potovanje 143 Din. Pristojbina za drž. uradnike, častnike in dijake znaša 32 Din. Za potovanje preko Avstrije se plača 15 Din.

VESTI IZ POŠTE. Ministrstvo za pošto in brzojav je izdelalo novo *poštno tarifo*, ki stopi v veljavo dne 1. junija t. l. S to tarifo se zviša v tuzemskem prometu poštnina za tiskovine in vzorce od 20 na 25 par za 50 gramov, priporočnina, taksa za povratnico in ekspresna pristojbina za pisma od 2 na 3 Din, za pakete od 5 na 6 Din. V mednarodnem prometu se zviša poštnina za tiskovine in vzorce od 40 na 50 par, za priporočena pisma od 2 na 3 Din in za ekspresna pisma od 4 na 6 Din. — Minister pošte in brzojava je izdal naredbo, po kateri mora poštni uslužbenec, ki sprejme od stranke paket, na *sprejemnem potrdilu* (recepisu) natančno zabeležiti, koliko je na poštnih pristojbinah izterjala pošta od pošiljatelja za odpravo paketa. Pošta ne sme vzeti v razpravo nobene reklamacije, če ni na sprejemnem potrdilu označen znesek, ki ga je plačal pošiljatelj za paket. Pošiljatelj naj torej v lastnem interesu vselej pogleda, ali je sprejemni uslužbenec vpisal v zadnji stolpec sprejemnega listka znesek, ki ga je pošiljatelj plačal za paket. Vsaka pošta mora imeti v prostoru za stranke nabit pristojbenik za pakete. — Leta 1924. so znašali v Jugoslaviji: *poštni dohodki* 241,811.805 dinarjev, *dohodki od brzojava* 61,115.447.33 Din, *dohodki od telefona* 99,540.071 Din, skupaj 402,467.323 dinarjev 33 par. — Skoz *beograjsko pošto* gre mesečno 4¼ milijona pisem, med temi 100.000 priporočenih in 5.000 ekspresnih. Odpošlje se 1 milijon časnikov. Denarja se nakaže s pošto za 16 milijonov, izplača pa za 18 milijonov dinarjev. To službo opravlja 265 nameščencev.

INDEKS CEN. Zadnja leta se opetovano objavljajo poročila o gibanju cen v trgovini in čitamo v teh poročilih o indeksnih številkah. Indeksna številka nam kaže razmerje med današnjo in predvojno ceno blaga. Če ima blago, ki je stalo pred vojno 100 kron ali dinarjev, indeksno številko 2000, pomeni to toliko, da se mora danes plačati za isto blago 2000 dinarjev ali 20-krat toliko kakor pred vojno. Indeksne številke so od leta 1918. naprej rapidno naraščale in so dosegle leta 1923. v celoti višino 2100. Od časa pa, ko se je dvignil in kolikor-toliko stabiliziral naš dinar, pada indeksna številka sicer silno počasi, toda vendar z neko sigurnostjo. Koncem preteklega mesca je znašala povpreč-

CISTILA ZA VINA! Eponit, tanninova kislina, soda bikarbona, kre-da, natrijev bisulfit, oglje, Julian, vinomeri po Bernandotu, vage za mošt, vage za žganje in alkohol, toplomeri itd. se dobe pri Sanitas, Celje.

na indeksna številka še 2005. V posameznih skupinah trgovskega blaga se je od januarja 1923 naprej indeks *znižal* v sledečih skupinah: poljedelski pridelki za 559 enot, živina in produkti za 20 enot, kolonijalno blago (z najnižjo indeksno številko) za 416 enot, industrijski izdelki za 801 enoto; *zvišal pa*: sadju in zelenjavi (semkaj spada tudi vino in žganje) za 1070 enot, stavbnemu gradivu za 198 enot. Zanimivo je, da so se cene vinu in žganju v veletrgovini od marca na april t. l. zvišale za 6¼%.

POŠTNE POŠILJKE ZA OGRSKO. Radi odmere ogrskega 3%-nega poslovno-prometnega davka od vrednosti uvoženega blaga zahteva ogrska poštna uprava, da mora pri uvozu blaga v poštnih pošiljkah biti priložen račun, ki je vidiran oziroma s štampiljko opremljen od tvrdke, katera proizvaja blago.

AMERIŠKE TERJATVE. Amerika ima terjati od drugih držav 9.500 milijonov dolarjev. Največ dolguje Kanada in sicer 2.750 milijonov. Od evropskih držav so dolžne Ameriki: Francija 162, Nemčija 115, Holandska 46, Norveška 32, Belgija, Švedska in Švica po 30, Finska 12, Ogrska 9, Avstrija in Jugoslavija po 3, Češkoslovaška 1.5 milijona dolarjev.

NAŠ EKSPORT. Lansko leto smo izvozili iz Jugoslavije v druge države 3,915.700 ton (1 tona = 1000 kg) blaga za 9.538.774.432 Din. Največje odjemalke so bile: Italija (29%), Avstrija (24%), Češkoslovaška (10%), Ogrska (8%), Grška (7%). Izvoz v Avstrijo je v zadnjih štirih letih padel za 11%, v ostale našete države pa je narašel za okroglo 20%. V razmerju z letom 1923. se je naš izvoz v pretečenem letu *dvignil* v tonah za 29.41%, v dinarjih pa za 18.5%. — Izvozili smo med drugim: *stavbnega lesa in drv* za 1.787, *žita in koruze* za 1.390, *klavne živine, konj in živih prešičev* za 1.248, *jajec* za 618.5, *mesa* za 330, *moke* za 343 in *surovega bakra* za 346 milijonov dinarjev. Znan je tudi že efekt I. četrtletja 1925. V tem času je naša država eksportirala: poljskih pridelkov za 886.6, lesa in lesnih izdelkov za 400.4, živali in živalskih produktov za 393.1, vina in špirta za 5.1, in drugih predmetov kakor cementa, rud, sadja, žganja, masti itd. za 588.3, skupaj za 2,273.5 milijonov dinarjev., t. j. za 212.1 milijonov dinarjev več kakor v istem razdobju prejšlega leta, kar kaže na 33%-ni prirastek. — To trajno naraščanje izvoza je zelo razveseljivo, ker vsako večanje aktivnosti naše trgovske bilance ima za posledico večanje našega kredita v inozemstvu.

VELIKI SEJEM IN IZLOŽBA V VRŠCU se bo vršila od 11. oktobra do 22. oktobra 1925. — Na razstavi bodo predvsem kmetijski pridelki, pa tudi industrijski in obrtniški. Na razstavi bo tudi specialna razstava za vina, ki bo združena s kongresom vinogradnikov iz cele države. Prireditelvi bo večjega obsega. Oni, ki nameravajo razstaviti, se opozarjajo, da se čimprej prijavijo Vrščakemu zboru — Vršac.

GOSTILNIČARJI! NATAKARICE, NATAKARJI! Dober zaslužek se vam nudi pri lahki razprodaji srečk. 300 dobitalov v vrednosti 15.550 Din. Ne zamudite in naročite takoj srečke loterije na Narodno kulturno društvo Mala Nedelja.

Lažnjivec je vsakdo, kdor trdi, da tvrdka **A. Vicel, Maribor, Glavni trg 5** ni znižala za 20% cene vse kuhinjske posode kakor: emajlirane, pločevinaste, težke znamke »HERKULES« ter lažje vrste, češkega proizvoda, lite, železne, posteklene in prvovrstne duplo teže aluminijeve posode iz prvovrstnih tovarn, k temu porcelanaste, kamenite in steklene robe itd. Torej si lahko danes vsaka, tudi najrevnejša gospodinja nabavi to blago. **Prej nego kupiš pri konkurenci, informiraj se pri tej tvrdki o cenah.**

GOSTILNIČARJI!

POZOR!

POZOR!

IVAN NARAKS

najstarejše podjetje

IZDELOVANJA SODAVICE IN POKALIC

LOŽNICA PRI ŽALCU

se priporoča cenj.
gg. gostilničarjem.
Postrežba točna!
Cene solidne!

Izdaja »Zveza gostilničarskih zadrug za slovensko Štajersko, Prekmurje in Mež. dolino.«

Odgovorni urednik: Slavko Zorko.
Tisk Zvezne tiskarne v Celju.

Belo platno

trpežno, Trst' m Din 12—, močno, Sava' Din 13—, Slovensko platno zelo močno Din 16—, fino, Beograd' tkanine Din 17—, zelo fine

tkanine, Gorica' za srajce Din 19—, posebno fini naturel šifon 92 cm Din 22—, razpošilja veletrgovina

R. Stermecki, Celje.

Ilustrovani cenik z 600 slikami se pošlje vsakemu zastoj, vzorci od sukna, kamgarna in razne manufakturne robe pa samo za 8 dni na ogled. Kdor pride z vlakom osebno kupovat, dobi nakupu primerno povrnitev vožnje. Naročila 600 Din poštne prosto. Trgovci engros cen.

TATVINA VAŠIH STEKLENIC je onemogočena! JEDKOVICA s katero si lahko vsak gostilničar svoje steklenice sam zaznamuje, se dobi pri Sanitas, Celje.

Najboljša zdrava in naravna dalmatinska vina

kupite edino le pri tvrdki

Brzič & drug, Celje

Kralja Petra cesta.

Na debelo!

Na drobno!

Gostilničarji pozor!

Proda se večja množina steklenic vseh vrst za gostilničarsko obrt kakor tudi krožnikov in več drugih v to stroko spadajočih predmetov. Poizve se v tajništvu Zveze gostilničarskih zadrug v Celju, hotel »Pri kroni«.

„DRAVA“ D. D. MARIBOR MELJSKA CESTA 91.

TELEFON INTER. 256. — — — — TELEGR.: DRAVA MARIBOR.

izdeluje in dobavlja:

Hladilne omare, hladilnice, prostostoječe hladilnice z letno polnitvijo, ročilnice, stroji in konservatorji za sladoled, stroji za izdelavo ledu v gospodinjstvu. Presije za pivo.

Prednosti fabrikatov:

Intenzivni hladilni učinek, popolnoma suhe stene hladilnih celic, svež in čist zrak, nizki nabavni stroški.

Zahtevajte cenike!

— Načrti, proračuni in strokovnjaški nasveti na razpolago. —

Poravnajte naročnino!

PRI PRIHODU V CELJE

oglejte si nanovo otvoreno

TRGOVINO

vsakovrstne kuhinjske posode iz aluminija, emajla, porcelana, železa i. t. d. najboljše kakovosti po najnižjih cenah.

Tovarniška zaloga! Postrežba točna in solidna!

Viktor Koračin, Celje, Slomškov trg.

Nasproti farne cerkve!

Nasproti farne cerkve!

Nasproti farne cerkve!

Nasproti farne cerkve!

JUHAN

JUHAN

je najboljši pridatek k hrani.

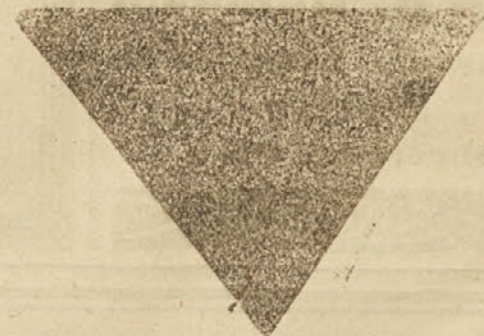
Dobi se v vseh špecerijških trgovinah.

Kletarstvo celjske

Priporoča svoja izvrstna buteljčna in namizna vina priznana dobre kvalitete.

posojilnice
d.d. v Celju.
Kleti: Celje
Narodni dom.

ROBERT DIEHL, CELJE

DOLGO POLJE

najfinejša žganja iz sadja: slivovka, tropinovec, brinjevec in medicinalni konjak.

Zajamčeno pristni destilati!

Zajamčeno pristni destilati!

Pivovarna „UNION“ v Ljubljani

priporoča svoje izborne izdelke, kakor:

dvojno marčno pivo
v sodčkih in steklenicah

črno Herkules-pivo
v sodčkih in steklenicah

Glavne zaloge: Celje, Poljčane in Varaždin.

Najboljše in cenejše dalmatinsko

kupite pri tvrdki

VINO

I. P. Matković,

Celje, Slomškov trg 1
(nasproti farne cerkve),

katera pošlje na zahtevo vzorec brezplačno!
Cene zelo primerne. Postrežba točna,

F. S. Lukas, Celje

*Distillerie et Fabrique
de Liqueurs*

Rleparstvo in vodovodne instalacije
Franjo Dolžan
Celje

Kralja Petra cesta

se priporoča za vsa v zgoraj navedeno
stroko spadajoča dela kakor tudi popra-
vila. Proračuni vedno na razpolago.
Postrežba točna. Cene solidne.

Delniška pivovarna Laško

priporoča

svoje priznane najboljše izdelke:

**Marčno, Dvojno marčno,
Eksportni ležak in Porter.**

Pozor!

Manufakturno blago

najboljše kakovosti kupite samo v veletrgovini

pri **SOLNCU** v **CELJU**

Za obilen obisk se priporoča

Alojz Drogenik

CENE KONKURENČNE!

Pozor!

Hiša z gostilno

v kateri se nahaja trgovina s tra-
fiko, v bližini Celja, **se prodaja.**
Pojasnila v tajništvu »Zveze go-
stilničarskih zadrug v Celju«, hotel
»Pri kroni«.

Vsakovrstne slike, karte i. t. d.
izdeluje v najmodernejši obliki

F. Kunšek, Celje

fotograf

Cankarjeva 9, nasproti pošte.

Prevzame tudi vsakovrstna povečanja
po zelo ugodnih cenah.
Slike za legitimacije v najkrajšem času.

Cenjenim
gg. gostilničarjem
se priporočata

M. in A. Baldasin

izdelovanje sodavice in
pokalice

Gaberje pri Celju.

Priporoča se vsem gg. go-
stilničarjem dobro znano pod-
jetje za izdelovanje sodavice
in pokalic

Lovro Rogelj

sodavičar

Celje, Kralja Petra c.

Imam vedno v zalogi
pristni malinov sok!

Pivovarna Tomaž Götz v Mariboru

priporoča svoje kot izborno priznane

marčno pivo — **Bock - pivo**

v sodčkih in steklenicah